

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stryczyńska

w sprawie z odwołania M. P.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w K.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 16 września 2025 r.,

skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 4 czerwca 2024 r., sygn. akt VII Ua 1/24,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie, wyrokiem z 24 października 2023 r. oddalił odwołanie M. P. od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie z 30 grudnia 2015 r., (pkt 1) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 2).

Sąd Rejonowy ustalił, że orzeczeniem z 11 czerwca 2015 r., Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w K. zaliczył M. P. do osób z lekkim stopniem niepełnosprawności z powodu schorzeń oznaczonych symbolem 05-R. Organ wskazał, że orzeczenie wydaje się do 30 czerwca 2018 r. oraz że nie jest możliwe ustalenie od kiedy istnieje niepełnosprawność, a stopień niepełnosprawności datuje się od 27 maja 2009 r.

Zgodnie z orzeczeniem odwołująca się mogła podjąć pracę na otwartym rynku pracy, po przeprowadzeniu szkolenia, w tym specjalistycznego, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, w tym pas lędźwiowy, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające jej funkcjonowanie, według zaleceń lekarzy specjalistów. Nie wymagała natomiast korzystania z systemu środowiskowego, wsparcia w samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Nie wymagała także zamieszkiwania w oddzielnym pokoju oraz nie spełniała przesłanek do przyznania karty parkingowej.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności (WZON) w K. orzeczeniem z 30 grudnia 2015 r., utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Sąd Rejonowy ustalił także, że w toku postępowania zostało wydane orzeczenie przez WZON w Krakowie z 27 czerwca 2019 r., na mocy którego odwołująca się została zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności od 19 lutego 2019 r.

Sąd Rejonowy wskazał, że stwierdzone schorzenia neurologiczne powodowały u odwołującej się istotne ograniczenia zdolności do wykonywania zatrudnienia oraz ograniczenia w pełnieniu ról społecznych. Nie stwierdzono jednak u niej niezdolności do pracy, czy zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej. Odwołująca się nie wymagała pomocy ani opieki osób drugich. W badanym okresie była osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim z powodu przyczyn oznaczonych symbolem 05-R. Zespół wskazał na brak możliwości ustalenia początku niepełnosprawności, ostatecznie początek stopnia niepełnosprawności określił na 27 maja 2009 r., okresowo do 30 czerwca 2018 r. Odwołująca się nie wymagała korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, wymagała zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne zgodnie z zaleceniami specjalistów, nie spełniała przesłanek wymaganych do otrzymania karty parkingowej, nie wymagała też zapewnienia jej osobnego pokoju w miejscu zamieszkania.

Odwołująca się nie kwalifikowała się także do zaliczenia jej do osób niepełnosprawnych z powodu schorzeń narządu wzroku.

Również z przyczyn reumatologicznych odwołująca się była osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim z powodu przyczyn oznaczonych symbolem 05-R. Również w tym zakresie początek stopnia niepełnosprawności określono na 27 maja 2009 r., Odwołująca się wymagała szkolenia, w tym specjalistycznego, nie wymagała korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, wymagała zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne zgodnie z zaleceniami specjalistów, nie spełniała przesłanek wymaganych do otrzymania karty parkingowej, nie wymagała zamieszkiwania w osobnym pokoju.

Jak ustalił Sąd Rejonowy, odwołująca się także z przyczyn internistycznych była w badanym okresie osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim z powodu przyczyn oznaczonych symbolem 05-R od 27 maja 2009 r. do 10 czerwca 2023 r. W tym zakresie celowe było zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczny, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne według zaleceń lekarzy specjalistów. Odwołująca się nie wymagała natomiast szkolenia, w tym specjalistycznego, nie wymagała korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, nie spełniała przesłanek wymaganych do otrzymania karty parkingowej, nie wymagała zamieszkiwania w osobnym pokoju.

W ocenie Sądu pierwszej instancji opinie biegłych neurologa, okulisty, reumatologa i internisty były wyczerpujące i należycie uargumentowane. Opinie neurologa i reumatologa zostały wydane na podstawie wnikliwej analizy dokumentacji medycznej odwołującej się oraz na podstawie kompleksowego badania i obszernego wywiadu lekarskiego.

Sąd Rejonowy wskazał, że odwołująca się nie stawiała się na badania do biegłych okulisty i chorób wewnętrznych, mimo licznych wezwań, jednakże w opinii tych biegłych możliwe było sporządzenie opinii na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji biegły neurolog w opinii uzupełniającej w przekonujący sposób uzasadnił zajęte stanowisko, podtrzymując w całości opinię główną. Biegły wskazał, że wydając opinię lekarską miał na uwadze jedynie stan neurologiczny odwołującej się. Pomiął jej pozostałe schorzenia (w tym kardiologiczne, endokrynologiczne itp.), gdyż jako biegły z zakresu neurologii nie posiadał wiedzy specjalnej z tych dziedzin. W kolejnej opinii uzupełniającej biegły

neurolog podtrzymał swoją opinię, powielając wcześniejszą argumentację. Opinia uzupełniająca okulisty stanowiła powtórzenie wywodów zawartych w opinii głównej. Natomiast zakres opinii został wskazany biegłemu w postanowieniu, zatem nie był on uprawniony do wyjścia poza schorzenia okulistyczne i holistycznego oceniania schorzeń odwołującej się. W opinii uzupełniającej biegła reumatolog również podtrzymała swoją opinię i podkreśliła, że badanie zostało wykonane zgodnie z zasadami sztuki lekarskiej.

Sąd Rejonowy powołując się na art. 3 i 4 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jak również § 29, 30 i 31 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności uznał, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd pierwszej instancji podniósł, że z przeprowadzonych w toku postępowania w sprawie dowodów z opinii biegłych wynika, że odwołująca się była w tym okresie osobą o naruszonej sprawności organizmu, jednak nie wymagała środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji ani pomocy, czy opieki w pełnieniu ról społecznych. U odwołującej się rozpoznano zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa z okresowym zespołem bólowym oraz zespół cieśni nadgarstka prawego okresu początkowego. Stwierdzono także zespół bólowy kręgosłupa szyjnego z niewielkim ograniczeniem ruchomości oraz kręgosłupa lędźwiowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowych bez istotnego upośledzenia funkcji. Natomiast nie stwierdzono żadnych objawów uszkodzenia układu nerwowego. Odwołująca się cierpiała również na nadciśnienie tętnicze z zaburzoną gospodarką lipidową, bóle głowy naczyniopochodne, zespoły bólowe narządu ruchu w przebiegu zmian zwyrodnieniowych, dyskopatie szyjne ze stenozą kanału kręgowego, zmiany zwyrodnieniowe stawów kolanowych. Zdiagnozowano także zespół depresyjny, niedoczynność tarczycy w przebiegu choroby Hashimoto, niedowidzenie oka lewego oraz przewlekłe alergiczne zapalenie spojówek.

Zdaniem Sądu Rejonowego powyższe schorzenia nie dały podstaw do zmiany orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Sąd Rejonowy nie miał przy tym wątpliwości, że w związku z opisanymi powyżej schorzeniami odwołująca się miała naruszoną sprawność organizmu ograniczającą

jej codzienne funkcjonowanie, jednak uznał za rzecz naturalną zmiany zachodzące w stanie zdrowia i wskazał, że subiektywne przekonanie odwołującej się o swoim gorszym niż rzeczywisty, stanie zdrowia, nie mogło mieć wpływu na wydane przez Sąd orzeczenie.

Na skutek apelacji odwołującej się Sąd Okręgowy w Krakowie, wyrokiem z 4 czerwca 2024 r. w punkcie 1. oddalił apelację i w punkcie 2. orzekł o kosztach postępowania, przyznając pełnomocnikowi odwołującej się ze środków Skarbu Państwa wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną z urzędu.

W ocenie Sądu drugiej instancji zaskarżone orzeczenie okazało się słuszne i odpowiadające prawu, stwierdził, że Sąd Rejonowy poczynił w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne i dokonał wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz prawidłowej wykładni i zastosowania wskazanych w uzasadnieniu rozstrzygnięcia przepisów, oceniając dowody z uwzględnieniem zasad doświadczenia życiowego i zasad logicznego rozumowania. Sąd Okręgowy w całości podzielił ustalenia faktyczne i prawne Sądu pierwszej instancji i przyjął je za własne.

Sąd Okręgowy podniósł, że Sąd pierwszej instancji w celu ustalenia stanu zdrowia odwołującej na dzień wydania zaskarżonej decyzji dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu neurochirurgii - neurotraumatologii (opinia główna i dwie opinie uzupełniające), okulistyki (opinia główna i uzupełniająca), reumatologii i chorób wewnętrznych (opinia główna i uzupełniająca) oraz chorób wewnętrznych i diabetologii (opinia główna). Opinie te zdaniem Sądu Rejonowego były wyczerpujące i należycie uargumentowane. Sąd Okręgowy podzielił tę ocenę wskazując, że biegły z zakresu neurochirurgii-neurotraumatologii oraz biegła z zakresu reumatologii i chorób wewnętrznych w swoich opiniach oparli się na dokumentacji medycznej i badaniu odwołującej się, a postawione przez nich wnioski ocenił jako logicznie poprawne, a także w odpowiedni sposób uzasadnione. Opinie te są jasne i kategoryczne. Z uwagi zaś, na to, że odwołująca się (mimo licznych wezwań) nie stawiła się na późniejsze badania, które miały być przeprowadzone przez biegłych z zakresu okulistyki i chorób wewnętrznych, biegli tych specjalności sporządzili opinie na podstawie dostępnej dokumentacji medycznej, zgromadzonej w aktach sprawy.

Sąd drugiej instancji zaznaczył, że odwołująca się na bieżąco i sukcesywnie, także w uzupełnieniu zarzutów do złożonych w sprawie opinii biegłych, istotnie

przedkładała dodatkową dokumentację medyczną, w tym recepty, a biegli ustosunkowując się do zarzutów, zapoznali się z przedkładaną dokumentacją. Biegły z zakresu neurochirurgii - neurotraumatologii ocenił dostarczoną dodatkowo dokumentację medyczną w opiniach uzupełniających wskazując, że podtrzymuje on stanowisko wyrażone w opinii głównej. Biegły zaznaczył, że z dostępnej dokumentacji medycznej wynika, że leczący neurolog poza wypisywaniem leków poprawiających funkcję mózgowia nie przepisywał odwołującej się leków przeciwbólowych, dopiero w receptce z 2 sierpnia 2017 r. przepisał leki przeciwbólowe i zmniejszające napięcie mięśniowe, natomiast wcześniej od wielu lat takich leków nie przepisywał. Biegły neurochirurg dla potrzeb opinii nie pominął żadnej dokumentacji, przeanalizował także badania obrazowe przedłożone przez odwołującą się.

Sąd Okręgowy podkreślił, że Sąd pierwszej instancji dopuścił dowód z opinii uzupełniających zarówno biegłej z zakresu reumatologii jak i biegłego z zakresu okulistyki. Biegła z zakresu reumatologii w opinii uzupełniającej przeanalizowała zarzuty odwołującej się i podtrzymała swoją opinię, podkreślając, że badanie zostało wykonane zgodnie z zasadami sztuki lekarskiej. Biegły okulista w opinii uzupełniającej wyjaśnił, że wydając opinię lekarską miał na uwadze schorzenia narządu wzroku - zgodnie ze zleceniem.

Sąd Okręgowy zaakcentował, że biegli sądowi oceniają stan zdrowia w zakresie swoich specjalizacji i, że stan zdrowia ubezpieczonej oceniany jest na czas wydawania zaskarżonej decyzji, a nie na dzień wyrokowania co oznacza, że ewentualne pogorszenie stanu zdrowia, które nastąpiło już po wydaniu decyzji, może być podstawą nowego wniosku do organu rentowego, jednak nie powoduje automatycznie potrzeby, ani możliwości skorygowania uprzednio wydanego orzeczenia w oparciu o zmieniony następczo stan zdrowia. W niniejszej sprawie nie uszło uwadze Sądu Okręgowego, że w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji zostało wydane orzeczenie przez WZON w K. z 27 czerwca 2019 r., na mocy którego odwołująca się została zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności od 19 lutego 2019 r. Nie zmienia to jednak faktu, że postępowanie dowodowe przed sądem zarówno pierwszej jak i drugiej instancji w sprawie o ustalenie stopnia niepełnosprawności powinno zmierzać do ustalenia czy

orzeczenie wydane przez organ rentowy było poprawne w odniesieniu do ówczesnego stanu zdrowia odwołującej się (w niniejszej sprawie ocenie podlegało orzeczenie z 30 grudnia 2015 r.). Nie było rolą Sądu w ramach niniejszego postępowania przeprowadzenie wszelkich dowodów celem ustalenia następczego pogorszenia się stanu zdrowia odwołującej, które mogło powstać po wydaniu zaskarżonej odwołaniem decyzji, w szczególności, że kwestia ta została ponownie (za dalszy okres) prawomocnie ustalona.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd pierwszej instancji oceniając stan zdrowia odwołującej się na czas miarodajny dla ocenianego orzeczenia organu, trafnie zastosował art. 4 ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, uznając odwołującą się za niepełnosprawną w stopniu lekkim. Sąd Okręgowy podkreślił przy tym, że do uznania umiarkowanego stopnia niepełnosprawności konieczne jest stwierdzenie naruszonej sprawności organizmu, niezdolności do pracy albo zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych, a przeprowadzone postępowanie dowodowe nie dało do tego asumptu. Odwołująca się niewątpliwie jest osobą chorą, jednakże w spornym okresie nie wymagała środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji ani pomocy czy opieki w pełnieniu ról społecznych.

Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wniosła M. P. Zaskarżyła wyrok w części tj. w zakresie punktu 1. i wniosła o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Nadto skarżąca wniosła o przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz jej pełnomocnika kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

W podstawach skargi kasacyjnej skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz naruszenie przepisów postępowania tj. art. 385 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 385 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i w zw. z art. 235² k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na jej oczywistą zasadność. Skarżąca podniosła, że okoliczności potwierdzające

spełnienie kryteriów pozwalających na zaliczenie jej do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wynikają z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Sąd pierwszej instancji nie miał bowiem wątpliwości co do faktu, że odwołująca się miała naruszoną sprawność organizmu („Sąd nie miał wątpliwości, że w związku z powyższymi schorzeniami odwołująca się miała naruszoną sprawność organizmu ograniczającą jej codzienne funkcjonowanie. ” - str. 10 uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji}.

Jednocześnie, Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, stwierdził, że u odwołującej się występują ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, wskazał jednak - co kwestionowała konsekwentnie skarżąca w toku postępowania - że dają się one kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i techniczne (orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z 30 grudnia 2015 r.).

Powyższe okoliczności, zdaniem skarżącej, dają uzasadnioną podstawę do twierdzenia, że dwa z trzech wymienionych wyżej kryteriów pozwalających uznać odwołującą się za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym zostały spełnione. Skarżąca stwierdziła, że skargę kasacyjną uznać należy za oczywiście uzasadnioną w kontekście postawionych zarzutów niewłaściwej wykładni przepisów prawa materialnego tj. art. 4 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej, co uzasadnia przyjęcie jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie spełniła ustawowych wymagań warunkujących przyjęcie jej do rozpoznania.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej merytoryczne rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych,

wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W konsekwencji tak ukształtowanego modelu skargi, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. „przedsądem”, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Spełnienie warunku sformułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący winien wykazać, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i z jakich powodów odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Natomiast przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w ujęciu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Oczywiście naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna od razu, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Przyjmuje się, że nie spełnia tych wymagań odwołanie

się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo określeniem „rażącego”, „ewidentnego”, „kwalifikowanego” lub „oczywistego”, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się owa oczywistość wydania wadliwego orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 lutego 2014 r., III PK 86/13, LEX nr 1644571; z 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, LEX nr 1511117; z 11 kwietnia 2018 r., III UK 98/17, LEX nr 2497587). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut naruszenia przepisu prawa jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365).

Skarżąca w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawiła argumentacji, przy pomocy której wykazałaby sugerowaną oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Nie ma racji skarżąca, że Sąd Apelacyjny rażąco naruszył art. 4 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej, przez niewłaściwą wykładnię tego przepisu.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 913; dalej jako „ustawa”) do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Natomiast w myśl ust. 3 tego artykułu, do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne. Jeśli zaś chodzi o umiarkowany stopień niepełnosprawności, to warunkiem zaliczenia do niego jest stopień naruszenia sprawności organizmu powodujący niezdolność do wykonywania zatrudnienia albo zdolność do jego wykonywania jedynie w warunkach pracy chronionej oraz konieczność pomocy innej

osoby w celu pełnienia ról społecznych jako elementu uczestnictwa w życiu społecznym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 12 marca 2014 r., II UK 360/13, LEX nr 1466628). Ostatnia, wymieniona wyżej przesłanka polega wyłącznie na konieczności zapewnienia pomocy (bez opieki) w celu pełnienia ról społecznych, przy czym osoba niepełnosprawna w stopniu umiarkowanym nie jest również niezdolna do samodzielnej egzystencji.

Natomiast definicja pomocy została sformułowana w § 29 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2021 r. poz. 857; dalej „rozporządzenie”). Ustawodawca w rozporządzeniu tym, na potrzeby orzekania o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, wprowadził pojęcia czasowej i częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych. Zgodnie z § 30 pkt 1 rozporządzenia czasowa pomoc w pełnieniu ról społecznych polega na konieczności udzielania pomocy, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, w okresach wynikających ze stanu zdrowia. Natomiast w myśl § 30 pkt 2 rozporządzenia, częściowa pomoc w pełnieniu ról społecznych oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, a zatem wsparcie w czynnościach samoobsługowych lub w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałanie w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych. Oznacza to, że chodzi o zdolność do pełnienia podstawowych ról społecznych, adekwatnych do cyklu życia danej osoby (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 września 2023 r., II USK 39/23, LEX nr 3611678).

W rozpoznawanej sprawie Sady obu instancji jednoznacznie ustaliły, operując się na wskazanej wyżej regulacji dotyczącej stopnia niepełnosprawności oraz bazując na opiniach biegłych lekarzy sądowych specjalistów, że skarżąca jest osobą niepełnosprawną w stopniu lekkim. Wymaga przy tym zaznaczenia, że sprawy o ustalenie stopnia niepełnosprawności są sprawami, dla rozstrzygnięcia których niezbędna jest ocena stanu zdrowia ubezpieczonego. Sąd nie jest władny oceniać tej okoliczności samodzielnie. Stan zdrowia osoby ubezpieczonej bezsprzecznie jest okolicznością, dla której ustalenia, niezbędne są wiadomości specjalne w rozumieniu

art. 278 § 1 k.p.c., wymagające udziału w procesie biegłych lekarzy sądowych i wypowiedzenia się przez nich w postaci opinii sporządzonych na zlecenie Sądu w zakresie specjalności adekwatnych do schorzeń osoby wnioskującej o stwierdzenie niepełnosprawności. Kluczowa dla tego rodzaju spraw kwestia stanu zdrowia oraz ocena stopnia niepełnosprawności w przypadku sporu, co do jej oceny, nie może być ustalana przez sąd samodzielnie lub wyłącznie na podstawie innych dowodów zgłaszanych przez strony postępowania.

W sprawie ocenie została również poddana okoliczność, że w spornym okresie skarżąca nie wymagała środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji ani pomocy czy opieki w pełnieniu ról społecznych. W tej sprawie również wypowiedzieli się biegli sądowi.

W stanie zdrowia skarżącej, co istotne - ocenianym na dzień wydania kwestionowanej decyzji nie stwierdzono, by M. P. była osobą niepełnosprawną w stopniu wyższym niż lekki i w tym przedmiocie wypowiedzieli się biegli sądowi posiadający wiedzę specjalistyczną adekwatną do jej schorzeń. Natomiast pogorszenie się stanu zdrowia skarżącej po wydaniu tej decyzji, co skutkowało wydaniem kolejnej decyzji kwalifikującej skarżącą jako osobę o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, nie może mieć wpływu na słuszność ocenianej w niniejszym postępowaniu decyzji (postanowienie Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2020 r., II UK 390/18, LEX nr 3220613).

Sumując naświetlone wyżej kwestie, Sąd Najwyższy stwierdził brak w skardze kasacyjnej argumentacji, która uzasadniałyby stan jej oczywistej zasadności jako przesłanki warunkującej przyjęcie skargi do merytorycznego rozpoznania. Skarżąca przedstawiła w istocie w skardze własną ocenę dowodów, odmienną od dokonanej przez Sady orzekające, co jest niedopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), gdyż Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy - na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

